

Pregătirea ucenicilor pentru slujire

VERSETUL-CHEIE

Atunci, Isus a șezut jos, a chemat pe cei doisprezece și le-a zis: „Dacă vrea cineva să fie cel dintâi, trebuie să fie cel mai de pe urmă din toți și slujitorul tuturor!”

MARCU 9:35

Text: Marcu 9:33–50

Ideea centrală: Slujirea creștină înseamnă smerenie, sacrificiu și sfințire.

Scopul lecției: Să-i ajute pe credincioși să înțeleagă care este esența slujirii creștine și modul în care un credincios ar trebui să se alinieze standardului de slujire a Domnului Isus.

Contextul imediat al acestui pasaj este despre o anumită învățătură a Domnului Isus predată special ucenicilor, când trecea prin Galileea, în timp ce căuta să nu atragă atenția asupra faptului că El trecea pe acolo (9:30). Este posibil ca rațiunea pentru această discreție să stea tocmai în faptul că nu dorea să fie întrerupt de nimeni pentru că învățătura pe care le-o transmitea ucenicilor era extrem de importantă. Învățătura aceasta se referea la situațiile prin care va trece El în perioada următoare și, anume, că „Fiul Omului va fi dat în mâinile oamenilor; ei Îl vor omorî și a treia zi după ce Îl vor omorî, va învia” (9:31). Este un mesaj scurt în care nu sunt explicate toate detaliile suferinței, morții și învierii Lui. Cu toate că Domnul Isus a creat un cadru propice care facilita focalizarea și atenția asupra mesajului transmis, ucenicii Lui „nu înțelegeau cuvintele acestea” și ceea ce este și mai interesant este că, din pricina fricii de a pune întrebări, au fost împiedicați

să-și clarifice înțelegerea acestui mesaj. Această neînțelegere a mesajului nu se referă la o incapacitate rațională a lor, ci mai degrabă la o incapacitate spirituală de a pătrunde semnificația cuvintelor pe care le-au auzit.

Cine este cel mai mare?

Potrivit evanghelistului Marcu, se pare că anunțul cu privire la moartea Domnului Isus a stârnit în ucenici nu compasiune, ci competiție, ei fiind preocupați mai degrabă să decidă „cine este cel mai mare” între ei, decât să fie interesați de ceea ce se va întâmpla cu Domnul Isus. Altfel, nu ne putem explica cum acest subiect ar fi fost adus ca temă a discuției dintre ucenici fără ca să facem legătura cu vestirea morții și învierii lui Isus, menționată în versetele 30–32. Deci, ucenicii nu au înțeles aspectele esențiale din învățătura Domnului Isus, dacă preocuparea lor era pentru cine să Îi ia locul, cine să fie șef în locul Lui. Termenul „mai mare” (gr. *prótos* – „primul, șef”¹) este un adjectiv la superlativ derivat de la *pró*, „înainte” și *tos*, „cel mai”, adică „ceea ce vine mai întâi” (este „numărul unu”). Ei nu erau mulțumiți cu faptul că Domnul Isus i-a scos din anonim și i-a „adus înainte”, ci doreau ca unul dintre ei să fie primul între „primii”. Dezbaterea pe această temă a degenerat în ceartă (gr. *dialogizomai* – „a considera”²). Prin transliterarea acestui termen noi avem verbul „a dialoga”, dar este mai mult decât un simplu dialog pe o anumită temă. Termenul descrie acțiunea de „a argumenta cu, a dezbate cu, a considera”³. „El presupune o minte confuză care interacționează cu alte minți confuze, fiecare întărind și mai mult confuzia originală”⁴. În versiunea Dumitru Cornilescu, termenul care apare de două ori în acest pasaj a fost tradus diferit, mai întâi cu sensul de dialog (v. 33 – „Despre ce vorbeați unul cu altul pe drum?”), iar apoi cu sensul de ceartă (v. 34 – „Dar ei tăceau, pentru că pe drum se certaseră între ei ca să știe cine este cel mai mare”). În textul paralel din Evanghelia după

1 *Strong Concordance* #4413

2 *Strong Concordance* #1260

3 *Strong Concordance* #1260

4 *HELPS Word-studies* #1260

Luca (Luca 22:24) este folosit „ceartă” (gr. *philoneikia* – „dragoste de ceartă, dragoste de dispută”¹). Și în Evanghelia după Luca cearta dintre ucenici apare tot după anunțul făcut de Domnului Isus că va fi vândut și „Se duce, după cum este rânduit”(Luca 22:21–22).

Doar atunci când au ajuns într-o casă în Capernaum, după ce au trecut prin Galileea, Domnul Isus i-a întrebat „Despre ce vorbeți unul cu altul pe drum?”(v. 33). Nu avem nici o explicație directă menționată în text de ce Domnul Isus nu a intervenit în discuția lor când erau pe drum, ci doar după ce au ajuns într-o casă. Nu avem indicat precis în ce casă au intrat, dar unii cred că este vorba de „casa pe care o frecventa când stătea în Capernaum”². Acest fapt poate să indice că Isus avea nevoie de un cadru propice, chiar dacă pe drum au căutat să fie foarte discreți în trecerea lor, pentru a aborda un subiect care viza direct comportamentul negativ al ucenicilor.

Reacția lor la întrebarea Domnului Isus este o confirmare a faptului că atitudinea lor unul față de celălalt nu a fost una bună. Ei tăceau (gr. *σιόπαο* – „a tăcea”), termenul fiind utilizat atât cu privire la tăcerea voluntară, cât și cu privire la tăcerea involuntară. Faptul că ei nu au oferit nici un răspuns nu a făcut ca discuția pe această temă să se oprească, ci Domnul Isus folosește ocazia pentru a-i învăța pe ei, și pe noi, o lecție importantă. El ia inițiativa să îi învețe așa că „a șezut jos, a chemat pe cei doisprezece și le-a zis: „Dacă vrea cineva să fie cel dintâi, trebuie să fie cel mai de pe urmă din toți și slujitorul tuturor!”(v. 35). Prin afirmația pe care Domnul Isus o face nu dorește să anihileze dorința de „a fi cel mai mare”, ci El dorește să arate calea de a ajunge acolo. „Ei trăiau într-o societate în care poziția și puterea erau importante, și credeau că părăsirea creștină funcționa în același mod”³. Deci, calea spre a deveni mare, nu stă în a fi focalizați pe „a fi mare”, ci este *smerenia* („cel mai de pe urmă din toți”) și *slujirea* („slujitorul tuturor”).

Adevărul afirmat este ulterior exemplificat de Domnul Isus prin intermediul unui copil pe care „l-a așezat în mijlocul lor, apoi l-a luat în brațe”(v. 36). Isus nu a lăsat ca ucenicii să interpreteze gestul pe care El l-a

1 *Strong Concordance* #5379

2 *Pulpit Commentary, Mark 9*

3 Warren W. Wiersbe, *Wiersbe's Expository Outlines on the New Testament*, pp. 125–126

făcut potrivit cu propria lor înțelegere, ci le-a explicat că „oricine primește pe unul din acești copilași în Numele Meu Mă primește pe Mine și oricine Mă primește pe Mine nu Mă primește pe Mine, ci pe Cel ce M-a trimis pe Mine”. Domnul Isus se identifică cu acest copilaș, adică cu „cel mic”, El „Cel Mare”, Fiul lui Dumnezeu, Cel trimis de Tatăl. Așa cum spune Warren W. Wiersbe „filosofia lumii este că ești «mare» dacă alții lucrează pentru tine, dar mesajul lui Hristos este că măreția vine din slujirea noastră pentru alții. Deoarece cuvintele «copil» și «slujitor» sunt aceleași în limba aramaică, este ușor de înțeles de ce Isus le-a conectat pe cele două. Dacă avem inimă de copil, vom avea puține dificultăți să fim servitori; iar dacă avem atitudinea de slujitori, îi vom primi pe copii ca reprezentanți ai lui Isus Hristos și ai Tatălui”¹. În afirmația Domnului Isus termenul „primește” (gr. *dechomai* – „a primi”) înseamnă „a primi într-un mod binevoitor (receptiv; cu bun venit)”² și a fost folosit cu referire la „oameni care Îl întâmpină pe Dumnezeu (oferțele Sale), precum primirea și împărtășirea mântuirii Sale (1 Tesaloniceni 2:13)”. Această primire nu este din obligație, ci se manifestă într-o atitudine deschisă față de celălalt și de întâmpinare cu un sincer bun venit.

Cine nu este împotriva noastră este pentru noi

Intervenția ucenicului Ioan din versetul 38 pare o deviere de la subiectul prezentat de Domnul Isus și o închidere bruscă a subiectului precedent. Unii comentatori chiar așa interpretează ceea ce spune Ioan, susținând că „Ioan a simțit că este necesar să-i apere pe ucenici (Marcu 9:38–41) arătând zelul lor”³, zel care se referă la faptul că l-au oprit pe omul care scotea draci în Numele lui Isus. Alți comentatori cred că subiectul prezentat în această secțiune este o continuare a temei discutate în secțiunea precedentă, astfel că, Ioan „a dorit să arate, ca o auto-apărare, că nu numai că l-a „primit” pe Stăpânul său, dar că nu a fost dispus să „primească” pe oricine nu l-a

1 Warren W. Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary*, pp. 142–143

2 *HELPS Word – Studies* #1209

3 Warren W. Wiersbe, *The Bible Exposition Commentary*, pp. 142–143

urmat deschis ca ucenic¹. Cu alte cuvinte, „nu era unul de-al nostru”. Aici avem o abordare sectară, fără a căuta mai întâi, înainte de a acționa, părerea Domnului Isus cu privire la această situație. Dar tocmai acest incident „indică faptul că unul dintre efectele lucrării Domnului nostru a fost acela de a stârni și întări puterile spirituale ale oamenilor, din afara razei grupului de ucenici, care s-au adunat în jurul Lui”².

Răspunsul Domnului Isus la această situație prezentată de ei este unul direct, „nu-l opriți”, folosind o negație (gr. *mē*) care respinge „ideea de bază a unui enunț, excluzând posibilitățile acesteia, adică tot ceea ce s-ar putea sugera într-un plan conceptual sau ipotetic”³. Așa cum ei au fost exclusiviști în modul lor de a acționa, la fel, Domnul Isus, folosește un limbaj exclusivist cu privire la felul lor de a se comporta, poruncindu-le să nu-l oprească (gr. *kóluó* – „a împiedica”; verbul este la modul imperativ). În text avem și explicația oferită de Domnul Isus ca și argument pentru cerința Lui fermă de a nu-l opri, și anume, „căci nimeni care face o minune în Numele Meu nu Mă poate vorbi de rău îndată după aceea” (v. 39). Cu alte cuvinte, o astfel de persoană nu poartă să pretindă că face minuni în Numele Domnului Isus, iar ulterior să vorbească de rău acest Nume. Această abordare l-ar lipsi de credibilitate înaintea oamenilor. Este exact ceea ce spunea ulterior apostolul Pavel „că nimeni, dacă vorbește prin Duhul lui Dumnezeu, nu zice: „Isus să fie anatema!” Și nimeni nu poate zice: „Isus este Domnul” decât prin Duhul Sfânt” (1 Corinteni 12:3). Iar El adaugă încă o învățătură extrem de importantă, care răspunde la preocuparea lor privitoare la asocierea acelei persoane cu ei, este că dacă acea persoană nu este împotriva noastră, acest fapt implică că este pentru noi (vv. 40). Ceea ce face diferența este acest „împotriva”, Domnul Isus excluzând posibilitatea unei poziționări neutre. Implicit dacă nu este „împotriva” înseamnă că este „pentru noi”. Prin aceste cuvinte El nu vrea să minimalizeze importanța asocierii, ci vrea să corecteze modul în care această asociere este înțeleasă. Întorcându-ne la argumentul oferit de ucenici în versetul 38, acesta arată mai degrabă un spirit

1 *Ellicott's Commentary for English Readers*

2 *idem*

3 *HELPS Word – Studies # 3361*

competitiv al ucenicilor, decât o preocupare pentru folosirea „Namelui lui Isus” în mod neautorizat.

Chiar mai mult, Domnul Isus susține și faptul că a face ceva „în Numele Meu”, chiar un gest mic cum ar fi să oferi un pahar cu apă în Numele Lui, aduce cu sine răsplata care nu se va pierde (v. 41). Nici chiar gesturile considerate de noi mici nu vor fi trecute cu vederea fără a fi răsplătite. Este și o precizare peste care nu ar trebui să trecem și anume: „pentru că sunteți ucenici ai lui Hristos”. Faptele bune trebuie să izvorască din recunoașterea autorității lui Hristos („în Numele Meu”). Comentatorii remarcă faptul că „ucenicii sunt astfel învățați că este contrar întregului spirit al creștinismului să disprețuiască faptele de binefacere sau să sugereze motive nedemne pentru ele”¹.

Pricinile de păcătuire

În contrast cu faptul că Dumnezeu răsplătește pe cei care fac anumite lucrări în numele Lui, Dumnezeu va răsplăti și celor care vor fi un prilejul de păcătuire pentru alții. Întreaga secțiune (vv. 42–50) este despre influența pe care trăirea noastră o poate avea asupra celorlalți. Cei avuți în vedere sunt „acești micuți care cred în Mine” (v. 42). Aceasta pare o întoarcere la disputa pe care ucenicii au avut-o și în care Domnul Isus le-a adus un copilăș pentru a le exemplifica învățătura Sa. Doar că aici sensul de „copilași” sau „micuți” nu se referă doar la vârsta biologică, ci la copilăria lor spirituală, adică la lipsa lor de experiență îndelungată în a-L urma pe Hristos. Noi trebuie să protejăm această fragilitate spirituală a celorlalți. Gravitatea lipsei de atenție deosebită asupra acestor „micuți” se poate vedea și din consecințele care ar trebui să succedă, și anume, „ar fi mai bine pentru el să i se lege de gât o piatră mare de moară și să fie aruncat în mare”. Este o vorbire figurată, și nu încurajează sinuciderea. Cu alte cuvinte, mai bine să mori decât să influențezi negativ viața unei persoane și destinul acesteia. Aceste afirmații arată cât de grav este ca cineva să trăiască în păcat și să-i facă pe alții să păcătuiască.

1 *Pulpit Commentary*

Nu doar că nu trebuie să devenim prilej de păcătuire pentru alții, ci să eliminăm și mijloacele prin care noi personal am putea fi conduși în păcat. De această dată mijloacele de păcătuire enumerate de Domnul Isus sunt acele organe ale trupului care realizează legătura dintre noi și lumea înconjurătoare, adică: mâna (vv. 43–44), piciorul (vv. 45–46) și ochiul (vv. 47–48). Atunci când unul dintre aceste mădulare este instrument în procesul de păcătuire, recomandarea Domnului Isus este ca să fie eliminat total (tai-o, taie-l, scoate-l). Aceste mădulare sunt de un real folos omului, dar de o importanță și mai mare este „să intri ... în viață” (vv. 43, 45) și „să intri în Împărăția lui Dumnezeu” (v. 47), chiar și fără aceste mădulare. Viața, cu referire la viața veșnică, este mult mai importantă decât să ai sau să nu ai aceste mădulare ale trupului. În contrast cu „viața” este „gheena, „focul care nu se stinge” și „viermele lor nu moare”. „Focul care nu se stinge” este repetat de două ori atunci când se face referire la fiecare dintre mădulele menționate. Gheena (gr. *gheenna*) era „o vale la vest și la sud de Ierusalim, de asemenea, un nume simbolic pentru locul final al pedepsei celor nelegiuiți”¹. Acest termen este o transliterare „a două cuvinte ebraice care înseamnă „Valea lui Hinom”, un loc la sud de Ierusalim, unde copiii erau sacrificați cândva zelui păgân Moloh (2 Cronici 28:3; 33:6; Ieremia 7:31; 19:5–6; 32:35). Mai târziu, în timpul reformelor lui Iosia (2 Regi 23:10), locul a devenit o groapă de gunoi a Ierusalimului, unde focurile ardeau continuu pentru a consuma depozitele regulate de gunoaie asaltate de viermi. În gândirea evreiască, imaginile focului și viermilor descriu în mod viu locul pedepsei veșnice viitoare pentru cei răi (Eclesiastul 7:17)”².

Afirmația „pentru că fiecare om va fi sărat cu foc și orice jertfă va fi sărată cu sare” (v. 49) duce la întrebarea: la cine și la ce se referă acest pasaj? Este o referire la focul iadului? Expresia „sărat cu foc” combină două elemente metaforice „focul” și „sarea”, fiind interpretată de unii ca „focul păstrat pentru judecata finală” cu referire la necredincioși, iar de alții este interpretată

1 *Strong's Concordance* #1067

2 John D. Grassmick, „Mark” în *The Bible Knowledge Commentary: An Exposition of the Scriptures*, pp. 147–148

ca „focul rafinator al încercărilor și suferințelor prezente”¹ cu referire la ucenici. Acest ultim punct de vedere pare cel mai preferat, fiind justificat și de legătura care se face dintre „omul va fi sărat cu foc” și cu „jertfa va fi sărată cu sare”. Această expresie ne duce la Legea lui Moise unde se spune „toate darurile tale de mâncare să le sărezi cu sare; să nu lași să lipsească niciodată de pe darurile tale de mâncare sarea, care este semnul legământului Dumnezeuului tău; la toate darurile tale de mâncare să aduci sare” (Levitic 2:13). Versetul următor se focalizează pe „sare” punând în lumina importanța calității sării, în sensul că „sarea este bună, dar, dacă sarea își pierde puterea de a săra, cu ce îi veți da înapoi puterea aceasta?” (v. 50). După această explicație, în mod abrupt și direct, Domnul Isus aplică conceptul la ucenici spunând: „să aveți sare în voi înșivă și să trăiți în pace unii cu alții”. Cele două porunci menționate în acest verset sunt: „să aveți sare” și „să trăiți în pace”. „Aici „sarea” descrie ceea ce distinge un ucenic de unul care nu este ucenic (cf. Matei 5:13; Luca 14:34). Un ucenic trebuie să-și mențină loialitatea față de Isus cu orice preț și să se curețe de influențele distructive (cf. Marcu (9:43–48)”². Cea de-a doua poruncă este despre a trăi în pace, care este o afirmație care completează răspunsul la prima secțiune unde ucenicii se certaseră între ei. Cele două porunci puse împreună, se pot referi la faptul că „în esență, Isus a spus: „Fiți loiali Mie și atunci veți putea menține pacea unii cu alții, în loc să vă certați asupra statutului vostru” (cf. Romani 12:16a; 14:19)”³.

Aplicații:

1. Slujirea creștină nu este pozițională, ci se manifestă prin smerenie și slujire nediscriminatorie.
2. Spiritul concurențial nu trebuie să domine slujirea creștină. Nu orice slujire care nu este asociată nouă și lucrării în care suntem implicați trebuie percepută ca o lucrare concurențială.

1 *idem*

2 *idem*

3 *idem*

3. Un slujitor creștin trebuie să vegheze asupra modul în care trăiește și asupra modului în care îi influențează pe alții.

Întrebări pentru discuții:

1. Care sunt atitudinile și acțiunile care pot fi remarcate la slujitorii creștini care sun preocupați de poziția de slujitor mai mult decât de actele slujirii?
2. Care este esența slujirii creștine, potrivit acestui text biblic ?
3. Ce învățăm despre cum ar trebui să răspundem în slujire atunci când vedem că sunt alții care fac slujiri care nu sunt asociate cu noi?
4. Cât de grav este să fim pentru ceilalți o pricină de păcătuire?
5. Cât de sever ar trebui să ne purtăm cu trupul nostru ca să nu ne conducă în păcat și în separare veșnică de Dumnezeu?
6. Care sunt cele două porunci pe care Domnul Isus le dă ucenicilor Săi (vv. 49–50)?

---

autor: Daniel Fodorean, *pastor, Biserica Creștină Baptistă „Betania” din București*; e-mail: danielfodorean@gmail.com; 0748 108 080
